

Agave parryi

Foto: Peter Hellings

Nomenclatuur/etymologie

De naam *Agave* is afgeleid van het Griekse woord "agauós" (nobel, luisterrijk), verwijzend naar de indrukwekkende bloeiwijze van het geslacht. De soortnaam *parryi* is een eerbetoon aan de Engelse botanicus en verzamelaar Dr. Charles Christopher Parry (1823-1890), die de plant in het westen van de Verenigde Staten ontdekte. In het Engels staat de plant bekend als *Parry's Agave* of *Artichoke Agave* (Artisjokagave), vanwege de strakke, ronde bladvorm die doet denken aan een artisjok.

Taxonomie

De naam *Agave parryi* is een geaccepteerde soortnaam volgens Kew Science.

- Rijk: *Plantae*
- Klasse: *Angiospermae*
- Orde: *Asparagales*
- Familie: *Asparagaceae*
- Onderfamilie: *Agavoideae*
- Geslacht: *Agave*
- Soort: *Agave parryi*

Synoniemen

De soort *Agave parryi* kent weinig algemeen gebruikte synoniemen, maar de ondersoorten worden soms als aparte soorten beschouwd of hebben variëteitsnamen. Een botanisch synoniem is *Agave parryi* var. *parryi*.

Variëteiten en cultivars

De soort *Agave parryi* is populair vanwege zijn compacte, symmetrische vorm en relatief goede winterhardheid. Er zijn verschillende geaccepteerde variëteiten en cultivars:

Variëteiten:

- *Agave parryi* var. *huachucensis*: Dit is een grotere, zeer koudebestendige variëteit uit de Huachuca-bergen.
- *Agave parryi* var. *couesii*: Een kleinere variëteit met smalle bladeren.
- *Agave parryi* var. *neomexicana*: Vaak beschouwd als de meest koudebestendige variëteit, met kortere, dikkere bladeren en een rondere vorm.

Cultivars:

- *Agave parryi* 'Truncata': Een zeer compacte vorm met brede, bijna afgekapte bladeren.
- *Agave parryi* 'J.C. Raulston': Een selectie die snel uitlopers vormt.
- *Agave parryi* 'Cream Spike' of 'Variegata': Een vorm met crèmekleurige of witte strepen aan de bladranden.

Andere populaire *Agave* soorten en cultivars:

- *Agave americana* 'Marginata'
- *Agave victoriae-reginae*
- *Agave filifera*
- *Agave deserti*

Familie

Agave parryi behoort tot de familie van de *Asparagaceae* (aspergefamilie) en de onderfamilie *Agavoideae*. Vroeger werd het geslacht *Agave* ingedeeld in een aparte familie, de *Agavaceae*.

Hoogte

De bladrozet van *Agave parryi* is relatief compact, met een hoogte van 30 tot 60 centimeter en een breedte van 45 tot 90 centimeter. De bloeistengel kan echter spectaculair zijn, met een hoogte van 3 tot 6 meter.

Bloemkleur

De bloemen zijn heldergeel tot groengeel en verschijnen in grote trossen boven op de torenhoge bloeistengel.

Bladkleur

De bladeren zijn zeer decoratief: dik, stijf, breed, en meestal grijsblauw tot blauwgroen van kleur. De bladranden zijn voorzien van scherpe, donkere tanden, en er is een opvallende, donkere (vaak roodbruine tot zwarte) eindstekel. De dichte, symmetrische rozet is de reden voor de bijnaam Artisjokagave.

Bloeiperiode

Zoals alle *Agave* soorten is *A. parryi* monocarpisch: de plant bloeit slechts één keer in haar leven, na 10 tot 30 jaar, waarna de moederrozet afsterft. De bloei vindt plaats in de zomer.

Standplaats

De plant vereist een standplaats in de volle zon om goed te gedijen en is zeer hitte- en droogtebestendig. De bodem moet uitstekend gedraineerd zijn; zandige of grindhoudende grond is ideaal. Slechte drainage, vooral in de winter, is dodelijk.

Herkomst

Agave parryi is inheems in het zuidwesten van de Verenigde Staten (Arizona, New Mexico, Texas) en het noorden van Mexico (Chihuahua, Sonora). De soort komt voor in hooggelegen woestijnen en bergachtige gebieden.

Soort gewas

Het is een succulente, overblijvende, groenblijvende plant die monocarpisch is (sterft af na de bloei) en die uitlopers (pups) vormt.

Vermeerderingswijze

De plant kan gemakkelijk worden vermeerderd door de uitlopers of 'pups' te verwijderen die de moederplant produceert. Ook kan hij worden vermeerderd door zaad na de bloei.

Klimaatzone

Agave parryi staat bekend als een van de meest koudebestendige *Agave* soorten en is winterhard in USDA hardheidszones 7 tot 11, afhankelijk van de variëteit. Dit betekent dat de plant in mildere Europese klimaten met winterbescherming buiten kan overleven, mits de drainage perfect is.

Insecten

De bloemen van *Agave parryi* worden in hun natuurlijke habitat voornamelijk bestoven door vleermuizen, maar de plant trekt ook bijen, kolibries en andere nectar-etende insecten aan. Het is een zeer duurzame plant die niet gevoelig is voor veel plagen.

Bronvermelding

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:30139150-2>

<https://www.rhs.org.uk/plants/723/agave-parryi/details>

<https://www.missouribotanicalgarden.org/PlantFinder/PlantFinderDetails.aspx?taxonid=275573>

<https://www.tuinadvies.be/plantengids/341/agave-parryi-huachucensis>

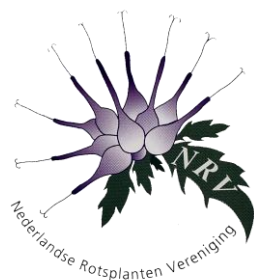
<https://www.agaveparryi.com/>

https://www.smgrowers.com/products/plants/plantdisplay.asp?plant_id=148

<https://www.gardenia.net/plant/agave-parryi-parrys-agave>

<https://succulent-plant.com/families/agavaceae/agave/agaveparryi.html>

<https://www.plantsoftheworldonline.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:30139150-2>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Agave</i> (nobel/luisterrijk), <i>parryi</i> (vernoemd naar C.C. Parry). Ook bekend als Artisjokagave
Taxonomie	Rijk: <i>Plantae</i> , Klasse: <i>Angiospermae</i> , Orde: <i>Asparagales</i> , Familie: <i>Asparagaceae</i> , Onderfamilie: <i>Agavoideae</i> , Geslacht: <i>Agave</i> , Soort: <i>Agave parryi</i>
Synoniemen	<i>Agave parryi</i> var. <i>parryi</i>
Variëteiten en cultivars	<i>A. parryi</i> var. <i>huachucensis</i> , <i>A. parryi</i> var. <i>couesii</i> , <i>A. parryi</i> var. <i>neomexicana</i> , 'Truncata', 'J.C. Raulston', 'Cream Spike'
Familie	<i>Asparagaceae</i> (Aspergefamilie)
Hoogte	Rozet 30- 60 cm hoog en 45- 90 cm breed. Bloeistengel 3- 6 m hoog
Bloemkleur	Heldergeel tot groengeel
Bladkleur	Dik, stijf, grijsblauw tot blauwgroen, met donkere tanden en eindstekel
Bloeiperiode	Na 10 tot 30 jaar, in de zomer. Plant sterft na bloei af (monocarpisch)
Standplaats	Volle zon, uitstekend gedraineerde, zandige of grindhoudende grond
Herkomst	Zuidwesten VS (Arizona, New Mexico, Texas) en Noord-Mexico
Soort gewas	Succulente, overblijvende, groenblijvende, monocarpische plant
Vermeerderingswijze	Uitlopers ('pups') of zaad
Klimaatzone	USDA Hardheidszone 7-11 (relatief koudebestendig)
Insecten	Bestuiving door vleermuizen, trekt bijen en kolibries aan

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>